

Zsolnai József tanulmánya elé

Azok számára, akiket érdekel a jövő kutatás, izgalmas olvasmányul szolgálhat a következő tanulmány, amely egy olyan pedagógiai kutató tollából származik, aki tisztába volt azzal, hogy a pedagógus nem a mának tevékenykedik, hisz például a ma óvodáskorú gyermek 15-20 év múlva kerül a munka világába, amikor az oktatási intézményekben megszerzett tudását, kifejlesztett kompetenciáit valóban alkalmazni, kamatoztatni (és továbbfejleszteni) kénytelen.

Zsolnai József (1935–2011) a Pannon Egyetem professor emeritusa 2002-ben publikálta *A pedagógia (tanulás – alkotás – nevelés – iskolázás) stratégiája a magyar információs társadalomban* című tanulmányát az Elek Andrea, Juhász Jácint, Kiss Endre, Varga Csaba által szerkesztett *A tudás társadalma* kétkötetes kiadványban (Budapest, Stratégiakutató Intézet, Nemzeti Ifjúságkutató Intézet, Ipargazdasági Kutató és Tanácsadó Kft.). A publikációban 58 szerző közöl írást különböző aspektusból és diszciplináris háttérrel megközelítve a témát. Mérnökök, szociológusok, közgazdászok, könyvtárosok, jogászok, informatikusok, filozófusok orvosok, nyelvtanárok, politológusok stb. írásai olvashatók a kötetben.

Az írásban olvashatjuk A. A. Moles következő szavait „az emberiséggé alakulás valójában akkor következik majd be, amikor meglesz a lehetőség arra, hogy egy és ugyanabban a pillanatban minden ember ugyanazt lássa, hallja, érezze és tanulja.” Ennek kialakulását és következményeit Zsolnai a következőképpen látja: „Moles utópiája közel 40 éves. Az információs és kommunikációs technikák eddigi története, jelene és jövőbeni trendjei arra utalnak, hogy ez 2020 körül tényleg bekövetkezhet. Akkor áll fönn a lehetősége annak – az információs alakzatok hozzáférhetősége révén –, hogy a potenciálisból valóságosság lesz. Az iménti világtársadalom-értelmezés pedagógiai nézőpontból két nagy fontosságú problémával való szembenézést involvál. A *mindenki által közösen birtokolható információk*, amelyeket az internet kínál, nem azt jelentik, hogy egységes világkultúra születik, hanem csak azt, hogy a *kulturális mintákhoz kötött hagyományos kommunikáció határa kitolódik*, ám a határok tovább tolódása szinte automatikusan *egyre több közösen birtokolt információ meglétét eredményezi*. Hogy ez mikor csap át új minőségbe, az nehezen jósolható. Annyi bizonyos, hogy alakulásában a pedagógia világának éppígyléte befolyásoló szerepű lehet. Ám azt is látnunk kell, hogy ez a *létesülő világtársadalom mint globális információközösség nem felváltja a helyi kultúrákat, hanem azok mellé lép*, s hosszú ideig jóval szegényebb marad bármelyik lokális kultúránál.”

Beteljesült? Ez történik a 2020-as években? Igen. Az írásban az *iskolátlanitott iskoláról* megfogalmazott gondolatok az idézetben olvasható egyértelmű következményének kell tekintenünk.

Györe Géza